

Sag C-264/19

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

29. marts 2019

Forelæggende ret:

Bundesgerichtshof (Tyskland)

Afgørelse af:

21. februar 2019

Sagsøger, revisionsappellant og revisionsindstævnt:

Constantin Film Verleih GmbH

Sagsøgte, revisionsappellanter og revisionsindstævnte:

YouTube LLC

Google Inc.

Hovedsagens genstand

Søgsmål anlagt af indehaveren af enerettigheder til film mod internetplatformen »YouTube« og dennes moderselskab »Google« med påstand om oplysning af e-mailadresse, telefonnummer og IP-adresse på de brugere, der ulovligt har uploadet filmene på YouTube

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af EU-retten, artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

1. Omfatter den adresse på producenter, fremstillere, distributører, leverandører og andre tidligere indehavere af varer eller tjenesteydelser samt på engros- og detailhandelsled, der er anført i artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv

2004/48/EF, og som de i artikel 8, stk. 1, i direktiv 2004/48/EF nævnte oplysninger i givet fald omfatter, også

- a) e-mailadresserne på brugerne af tjenesteydelserne og/eller
- a) telefonnumrene på brugerne af tjenesteydelserne og/eller
- c) de IP-adresser, som brugerne af tjenesteydelserne har anvendt til at uploade de rettighedskrænkende filer samt det nøjagtige tidspunkt for denne uploading?

2. Såfremt spørgsmål 1, litra c), besvares bekræftende:

Omfatter de oplysninger, der skal gives i henhold til artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48/EF, også den IP-adresse, som brugeren, der forudgående har krænket rettigheder ved at uploade filer, senest har anvendt til at få adgang til sin Google-/YouTube-brugerkonto, samt det nøjagtige tidspunkt for adgangen, uanset om der ved denne seneste adgang blev begået rettighedskrænkelser?

Anførte EU-retlige forskrifter

Artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (EUT 2004, L 157, s. 45[, og berigtigelse i EUT 2004, L 195, s. 16]).

Anførte nationale forskrifter

§ 101, stk. 1, første punktum, stk. 2, nr. 3, og stk. 3, nr. 1, i Urheberrechtsgesetz (lov om ophavsret og beslægtede rettigheder, herefter »UrhG«)

§ 111, stk. 1, første punktum, nr. 2, i Telekommunikationsgesetz (lov om telekommunikation, herefter »TKG«)

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren er et tysk selskab, der gør enerettigheder til filmene »Parker« og »Scary Movie 5« gældende. Den første sagsøgte driver internetplatformen »YouTube«, hvorpå videofiler kan uploades og stilles til rådighed for andre internetbrugere. Den anden sagsøgte er den første sagsøgtes moderselskab og indehaver af de domæner, som første sagsøgte anvender til internetplatformen. Når der uploades videoer på internetplatformen »YouTube«, skal brugerne forinden registrere sig hos den anden sagsøgte med en »Google-brugerkonto« og i denne forbindelse angive et navn, en e-mailadresse og en fødselsdato. For at offentliggøre videoer af mere end 15 minutters varighed på platformen, skal der

desuden angives et mobiltelefonnummer, hvortil der sendes en bekræftelseskode, som skal bruges til offentliggørelsen. Ifølge de sagsøgte fælles brugs- og databeskyttelsesvilkår giver brugerne af platformen deres samtykke til, at serverprotokoller opbevares, herunder IP-adressen, datoen og klokkeslættet for brugen samt de enkelte søgninger, og til, at de berørte virksomheder bruger disse oplysninger.

- 2 Den 29. juni 2013 blev filmen »Parker« i fuld længde og med tysk tale uploadet på den første sagsøgte internetplatform under brugernavnet N1 og blev tilgået mere end 45 000 gange, inden den blev blokeret den 14. august 2013. I september 2013 blev filmen »Scary Movie 5« i fuld længde uploadet under brugernavnet N2 og blev tilgået mere end 6 000 gange, inden den blev blokeret den 29. oktober 2013. Endvidere blev der en kopi af denne film på ny uploadet den 10. september 2014 under brugernavnet N3 og blev tilgået mere end 4 700 gange, inden den blev blokeret den 21. september 2014.
- 3 Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at de sagsøgte tilpligtes at give sagsøgeren oplysninger om brugerne N1, N2 og N3, nærmere betegnet ved at angive følgende oplysninger om hver bruger, som opbevares hos sagsøgte: a) brugerens e-mailadresse, b) brugerens telefonnummer, c) IP-adresse, der blev anvendt af brugeren til at uploade filen, samt det nøjagtige tidspunkt for denne uploading med angivelse af dato og klokkeslæt, inklusive minutter, sekunder og tidszone (uploadtidspunkt), d) IP-adresse, som senest er blevet anvendt af brugeren til at få adgang til dennes Google-/YouTube-brugerkonto, samt det nøjagtige tidspunkt for adgangen med angivelse af dato og klokkeslæt, inklusive minutter, sekunder og tidszone (adgangtidspunkt).
- 4 Landgericht Frankfurt am Main (den regionale domstol i første instans i Frankfurt am Main, Tyskland) frifandt de sagsøgte. Sagsøgeren iværksatte appel til Oberlandesgericht Frankfurt am Main (den regionale appeldomstol i Frankfurt am Main, Tyskland), der gav sagsøgeren delvis medhold og tilpligtede de sagsøgte at give oplysning om de enkelte brugeres e-mailadresser. Både sagsøgeren og de sagsøgte har iværksat revisionsanke af denne dom ved Bundesgerichtshof (forbundsdomstol, Tyskland). Sagsøgeren har fastholdt sin påstand om, at de sagsøgte tilpligtes også at give oplysning om brugernes telefonnumre og IP-adresser. De sagsøgte har med deres revisionsanke nedlagt påstand om fuldstændig frifindelse.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 5 Sagsøgeren støtter sin ret til information på UrhG's § 101, stk. 1, første punktum, stk. 2, nr. 3, og stk. 3, nr. 1. Denne bestemmelse har til formål at gennemføre artikel 8 i direktiv 2004/48 og skal derfor fortolkes i overensstemmelse med direktivet. Afgørelsen af revisionsankerne afhænger af, hvilke oplysninger der skal gives i henhold til artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48. Sagsøgerens revisionsanke skal tages til følge, hvis denne også kan kræve at få oplyst

brugernes telefonnumre samt de IP-adresser, som disse har anvendt til den rettighedskrænkende uploading af filerne. De sagsøgte revisionsanke skal tages til følge, hvis de sagsøgte ikke er forpligtet til at give oplysning om brugernes e-mailadresser.

- 6 Vedrørende spørgsmål 1, litra a): Det afgørende er, om oplysningerne om »navn og adresse« som omhandlet i artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48 omfatter e-mailadresser. Efter den forelæggende rets opfattelse kræver beskyttelsesformålet med UrhG's § 101, stk. 3, og direktivets artikel 8, stk. 2, litra a), at e-mailadresser også er omfattet heraf. Retten til information fra tredjemand skal give rettighedshaveren mulighed for at identificere den krænkende part. Eftersom der ved registreringen af en bruger af den første sagsøgte platform blot registreres et (fiktivt) brugernavn og en e-mailadresse, vil identifikationen af den krænkende part på forhånd være vanskeliggjort, såfremt rettighedshaveren ikke kan få oplysning om e-mailadressen. Dette ville dog være i strid med målet med direktiv 2004/48 (jf. tredje betragtning).
- 7 Vedrørende spørgsmål 1, litra b): Spørgsmålet er, hvorvidt begrebet »adresse« i artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48 også omfatter telefonnummeret. Ifølge bestemmelsens klare ordlyd er telefonnumre ikke omfattet heraf.
- 8 For den modsatte opfattelse taler, at de sagsøgte i reglen som udgangspunkt ikke kan give oplysninger om »navn og adresse« forstået som for- og efternavn og en postadresse på grund af den anonymitet, som brugerne gives på platforme som den første sagsøgte. Derimod spørges der i de tilfælde, hvor en bruger ønsker at offentliggøre en video af mere end 15 minutters varighed på den første sagsøgte platform, ikke blot om telefonnummeret, men dette verificeres også ved fremsendelse af en bekræftelseskode. Ved tildeling af telefonnumre skal abonnentens navn og adresse opbevares i henhold til TKG's artikel 111, stk. 1, første punktum, nr. 2. Henset til den omstændighed, at dette ikke er tilfældet ved tildeling af e-mailadresser, kan oplysningen om telefonnummeret i forbindelse med de i sagen omhandlede rettighedskrænkelser udgøre det eneste effektive og hensigtsmæssige middel til at håndhæve de intellektuelle ejendomsrettigheder.
- 9 Desuden taler det for denne opfattelse, at den moderne telekommunikationsteknik gør det muligt at sende skrivelser pr. SMS, MMS eller via instant messaging-tjenester til en telefon eller andet mobilt terminaludstyr. I så tilfælde fungerer telefonnummeret som »adresse« for denne skriftlige kommunikation.
- 10 Vedrørende spørgsmål, litra 1 c): Spørgsmålet er, om artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48 også omfatter IP-adressen, som blev anvendt til den rettighedskrænkende uploading af filerne.
- 11 IP-adressens funktion kunne tale imod denne opfattelse. IP-adressen er ikke tildelt en bestemt person, men netværksgrænsefladen til udstyr, der kommunikerer med internettet – i tilfælde af en dynamisk IP-adresse endda kun midlertidigt. Derfor gør IP-adressen det ikke muligt at identificere en bestemt person. Derudover

identificerer IP-adressen kun det udstyr ved netværksgrænsefladen, der kommunikerer med internettet, men ikke andet udstyr, der er forbundet med førstnævnte udstyr.

- 12 Et andet modargument er, at IP-adresser er personoplysninger (jf. dom af 19.10.2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779). Der skal derfor foretages en afvejning af de berørte grundlæggende rettigheder. Ved den direktivkonforme fortolkning af den nationale lovgivning skal medlemsstaternes domstole nemlig sikre den rette afvejning af de forskellige grundlæggende rettigheder, der er beskyttet af EU's retsorden. Ved videregivelsen af personoplysninger til private tredjemænd med henblik på forfølgelse af krænkelse af ophavsrettigheder skal der navnlig på den ene side tages hensyn til retten til respekt for privatlivet (artikel 7 i EU's charter om grundlæggende rettigheder) og beskyttelsen af personoplysninger (artikel 8 i EU's charter om grundlæggende rettigheder) og på den anden side ejendomsretten (artikel 17, stk. 2, i EU's charter om grundlæggende rettigheder).
- 13 I henhold til artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48 skal brugerne (kun) acceptere, at deres navn og adresse videregives. Oplysningen om de IP-adresser, som brugerne har anvendt, kan berøre deres ret til respekt for privatlivet. Desuden skal det bemærkes, at oplysningen om den (dynamiske) IP-adresse, der også altid omfatter det nøjagtige adgangstidspunkt, da den kun derigennem kan gøre det muligt at identificere terminaludstyret, samtidig afslører det nøjagtige tidspunkt for internetkommunikationen, herunder tidszonen, og nærmere omstændigheder vedrørende kommunikationen, der er beskyttet af artikel 7 og 8 i EU's charter om grundlæggende rettigheder (jf. dom af 8.4.2014, Digital Rights Ireland og Seitlinger m.fl., C-293/12 og C-594/12, EU:C:2014:238, præmis 26 ff.). Derudover kan oplysningen om IP-adressen gribe ind i udenforstående tredjemænds ret til privatliv, såfremt abonnenten ikke er den rettighedskrænkende part.
- 14 Det taler for en inddragelse af IP-adressen i artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48, at begrebet »adresse« ifølge bestemmelsens ordlyd kan omfatte enhver form for adresse og dermed også den (elektroniske) IP-adresse. Denne bidrager i lighed med postadressen og e-mailadressen til at identificere den, der har krænket ophavsrettigheden.
- 15 Hensigten og formålet med direktiv 2004/48, der ifølge tredje betragtning hertil skal sikre en effektiv håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, taler ligeledes for denne fortolkning. Dette mål vil ikke være sikret, hvis den oprindelige forståelse af »navn og adresse« lægges til grund. Oplysningen om »navn og adresse« vil som regel være irrelevant, da disse oplysninger i reglen hverken indsamles eller verificeres af platformoperatører som den første sagsøgte. Den dermed forbundne alvorlige krænkelse af den intellektuelle ejendomsret, som chartret beskytter (artikel 17, stk. 2, i EU's charter om grundlæggende rettigheder), kan anses for ikke at være i overensstemmelse med kravet om, at der skal sikres den rette afvejning mellem de grundlæggende rettigheder, der skal

forenes (jf. dom af 18.10.2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841, præmis 46). Udleveringen af IP-adressen foruden e-mailadressen og eventuelt telefonnummeret kan i denne forbindelse udgøre et egnet middel til at identificere den rettighedskrænkende part og dermed til effektivt at håndhæve de intellektuelle ejendomsrettigheder som omhandlet i direktiv 2004/48.

- 16 Såfremt spørgsmål 1, litra c), besvares bekræftende, er spørgsmålet endvidere, om der også kan kræves information om den IP-adresse, som brugerne senest og uafhængigt af en dermed sammenhængende krænkelse har anvendt til at få adgang til deres Google-/YouTube-brugerkonto (spørgsmål 2).
- 17 Det taler for denne opfattelse, at den til enhver tid mest aktuelle IP-adresse som følge af, at de dynamiske IP-adresser hele tiden skifter, også skal være omfattet af informationsretten, da kun den førstnævnte adresse rent faktisk udgør »adressen« på brugeren af tjenesteydelserne som omhandlet i artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48.
- 18 En sådan udvidelse af retten til information til at omfatte den mest aktuelle IP-adresse uafhængigt af en dermed forbundet krænkelse vil ikke være mulig, hvis artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2004/48 kræver en sammenhæng med en rettighedskrænkelse. Den IP-adresse, der senest er anvendt til at få adgang en Google-/YouTube-brugerkonto, hænger ikke nødvendigvis sammen med den omtvistede retskrænkende brug. Kravet om en sådan sammenhæng kan imidlertid følge af, at de sagsøgte i henhold til artikel 8, stk. 1, litra c), i direktiv 2004/48 kun kan sagsøges, fordi de har ydet tjenester, der er blevet anvendt til omtvistede aktiviteter, og de oplysninger, der skal gives i henhold til direktivets artikel 8, stk. 2, litra a) og b), netop vedrører sådanne omtvistede ydelser.